

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Eurooppalainen digitaalistrategia”

(2011/C 15/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- suhtautuu myönteisesti eurooppalaiseen digitaalistrategiaan, joka on yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta. Digitaalistrategian yleisenä päämääränä on saavuttaa kestäviä taloudellisia ja sosiaalisia etuja nopeisiin ja ultranopeisiin internetyhteyksiin ja yhteentoimiviin sovelluksiin perustuvilla verkkopalvelujen ja -sisältöjen yhtenäismarkkinoilla. Digitaalistrategian täytäntöönpano edellyttää riittävää kunnianhimoa ja sitoutumista, joka voimaannuttaa Euroopan rakentamaan tietoon, vähähiiliseen talouteen ja korkeaan työllisyyteen perustuvan uuden taloudellisen mallin.
- toteaa, että alue- ja paikallisviranomaiset kuuluvat strategian suositusten keskeisiin kohderyhmiin ja niillä voi olla erittäin tärkeä rooli strategian liikkeelle panevana voimana. Eurooppalaisen digitaalistrategian alue- ja paikallistason painopisteet ovat välttämätön edellytys kansalaisten elämänlaadulle ja suuren yleisön sosiaalis-taloudelliselle toiminnalle. Lisäksi ne edistävät aiempaa tehokkaampia ja yksilöityjä julkisia palveluita ja paikallista yritystoimintaa.
- korostaa, että digitaaliset yhtenäismarkkinat ovat eurooppalaisen digitaalistrategian kulmakivi. Ne mahdollistavat kasvavien, toimivien ja elinvoimaisten Euroopan laajuisten markkinoiden luomisen laillisten digitaalisten sisältöjen ja online-palveluiden tuottamiselle ja levittämiseksi sekä varmistavat kuluttajien helpon, turvallisen ja joustavan pääsyn digitaalisten sisältöjen ja palveluiden markkinoille.
- suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen yksinkertaistaa tekijänoikeuksien selvittämistä, hallintaa ja rajatylittävää lisensointia parantamalla (verkko-)oikeuksien hallinnoinnin ohjausta, avoimuutta ja yleiseurooppalaista lisensointia, luomalla oikeudellinen kehys, jolla helpotetaan kulttuuriteosten digitointia ja levittämistä Euroopassa.
- toteaa, että internetin infrastruktuuria ja siihen liittyviä palveluja toteutettaessa on kiinnitettävä runsaasti huomiota kaikkien tasojen turvallisuusvaatimusten täyttämiseen, jotta varmistetaan mahdollisimman hyvä yksityisyyden ja henkilötietojen suoja. Tässä yhteydessä on tärkeää estää henkilökohtaisten tietojen luvaton jäljittäminen ja profilointi.

Esittelijä:	Markku Markkula (FI, PPE), Espoon kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan digitaalstrategia
	KOM(2010) 245 lopullinen

I JOHDANTO

ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti eurooppalaiseen digitaalstrategiaan, joka on yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta. Digitaalstrategian yleisenä päämääränä on saavuttaa kestäviä taloudellisia ja sosiaalisia etuja nopeisiin ja ultranopeisiin internetyhteyksiin ja yhteentoimiviin sovelluksiin perustuvilla verkkopalvelujen ja -sisältöjen yhtenäismarkkinoilla. Digitaalstrategian täytäntöönpano edellyttää riittävää kunnianhimoa ja sitoutumista, joka voimaannuttaa Euroopan rakentamaan tietoon, vähähiiliseen talouteen ja korkeaan työllisyyteen perustuvan uuden taloudellisen mallin.

2. toteaa, että alue- ja paikallisviranomaiset kuuluvat strategian suositusten keskeisiin kohderyhmiin ja niillä voi olla erittäin tärkeä rooli strategian liikkeelle panevana voimana. Eurooppalaisen digitaalstrategian alue- ja paikallistason painopisteet ovat välttämätön edellytys kansalaisten elämänlaadulle ja suuren yleisön sosiaalis-taloudelliselle toiminnalle. Lisäksi ne edistävät aiempaa tehokkaampia ja yksilöityjä julkisia palveluita ja paikallista yritystoimintaa.

3. korostaa, että julkisen sektorin toimijoista alue- ja paikallisviranomaiset ovat kaikkein lähimpänä tavallisia ihmisiä ja vastaavat kansalaisten hyvinvoinnin kannalta tärkeimmistä palveluista. Alue- ja paikallisviranomaisilla on etenkin taloudellisen kriisin sekä ikärakenteen ja ihmisten tarpeiden muuttumisen vuoksi valtava tarve saada hyödynnettäväksi uusia teknologian mahdollisuuksia. Alue- ja paikallisviranomaisilla, niihin läheisesti liittyvällä yritystoiminnalla sekä kolmannella sektorilla on yhdessä ehkä parhaat mahdollisuudet hyödyntää innovaatioita. Sillä, miten hyvin yliopistojen ja tutkimuskeskusten tuottamaa osaamista saadaan käyttöön kattavasti alue- ja paikallistasolla, on ratkaisevan paljon merkitystä.

4. muistuttaa kehottaneensa jatkuvasti investoimaan ICT-alan tutkimukseen kasvun ja uusien yritysten kehittämisen varmistamiseksi ja katsoo, että innovointia Euroopan keskeisiin sosiaalis-taloudellisiin haasteisiin vastaamiseksi voidaan nopeuttaa ainoastaan hyödyntämällä ICT:tä tehokkaasti.

5. myöntää, että julkisen hallinnon sähköiset palvelut ovat toistaiseksi olleet liiaksi paperibyrokratian siirtämistä sellaiseen verkkoon. Unionin ja jäsenvaltioiden tulisi olla edelläkävijöitä ja johtaa toimia eurooppalaisella ja kansallisella tasolla tiiviissä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa suuren muutoksen aikaansaamiseksi julkisen hallinnon toimintatavoissa ja rakenteissa, jotta ICT:n avulla parannettaisiin työn mielekkyyttä, laatua ja tuottavuutta sekä voitaisiin tehostaa julkista hallintoa ja vähentää kansalaisten ja yritysten hallinnollista taakkaa.

6. katsoo, että tiedonannossa ehdotetut toimet eivät sellaiseen näytä olevan ongelmallisia toissijaisuus- tai suhteellisuusperiaatteen noudattamisen kannalta. Komitea kuitenkin korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisten tulisi osallistua järjestelmällisesti eurooppalaisen digitaalstrategian täytäntöönpanotoimien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja hallintointiin (erityisesti seuraavilla toiminta-aloilla: yhteentoimivuus ja standardit, nopeat ja ultranopeat internetyhteydet, digitaalisen lukutaidon, osaamisen ja osallisuuden parantaminen sekä ICT:n yhteiskunnalliset hyödyt EU:ssa, esimerkiksi liittyen sähköisen hallinnon palveluihin, ilmastonmuutokseen ja älykkäisiin liikennejärjestelmiin).

7. suhtautuu myönteisesti eurooppalaisen digitaalstrategian tavoitteeseen tehdä Euroopasta keskus älykkäälle, kestäväälle ja osallistavalle kasvulle koko maailmassa.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

Tehokas täytäntöönpano on välttämätöntä

8. muistuttaa 31. toukokuuta 2010 kokoontuneen liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston eurooppalaista digitaalstrategiaa koskevista päätelmistä⁽¹⁾, joissa todetaan mm. seuraavaa:

— Euroopan olisi kannustettava digitaalista taloutta voidakseen käyttää sen toimintaa edistäviä ja poikialaisia valmiuksia muiden alojen tuottavuuden ja kilpailukyvyyn lisäämiseksi ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseksi, jotta voidaan paremmin vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin, esimerkiksi siirtyminen vähähiiliseen ja resurssitehokkaampaan talouteen ja uusien ja parempien työpaikkojen luominen.

(¹) 31. toukokuuta 2010 kokoontuneen liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston päätelmät eurooppalaisesta digitaalstrategiasta http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/114710.pdf.

— Eurooppalainen digitaalistrategia on keskeisessä asemassa Eurooppa 2020 -strategiassa, ja sen olisi oltava johdonmukainen tämän strategian muiden osatekijöiden ja tulevien muiden lippulaivahankkeiden, muun muassa ”innovaatiunionin” ja ”globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikan” kanssa.

— Euroopan kilpailuasemaa tällä tärkeällä alalla tulee vahvistaa tehostamalla tieto- ja viestintäteknikan tutkimus- ja kehitystoimia sekä innovointia ja edistämällä osaamiskolmiota.

— Komission ja jäsenvaltioiden tulee etsiä tapoja tehostaa horisontaalista koordinoitua asiaankuuluvien toimielinten välillä sekä EU:n että kansallisella tasolla eurooppalaisen digitaalistrategian täytäntöönpanon parantamiseksi.

9. palauttaa mieleen Euroopan parlamentin 5. toukokuuta 2010 Euroopan uudesta digitaalisesta asialistasta antaman päätöslauselman, jossa todetaan, että Eurooppa pystyy ottamaan tästä digitaalisesta vallankumouksesta täyden hyödyn irti ainoastaan, jos kaikki EU:n kansalaiset saadaan mukaan ja jos heille annetaan mahdollisuudet osallistua täysimääräisesti uuteen digitaaliseen yhteiskuntaan ja jos toiminnan lähtökohtana on nimenomaan ihminen. Päätöslauselmassa todetaan lisäksi, että digitaalista vallankumousta ei voida enää pitää teollisen aikakauden luonnollisena kehityksenä vaan pikemminkin radikaalien muutosten prosessina. ⁽²⁾

10. tiedostaa, että tietoyhteiskunta on nopeuttanut taloudellista ja sosiaalista kehitystä erittäin merkittävästi. Tarvittavaa siirtymistä tietoyhteiskunnasta vihreään osaamisyhteiskuntaan voidaan jopa pitää toimintatapojen perinpohjaisena muutoksena. Eurooppalaisen digitaalistrategian merkitystä voidaan havainnollistaa sillä, että kyseisen lippulaivahankkeen soveltaminen on välttämätön edellytys muiden EU 2020 -strategian lippulaivahankkeiden onnistumiselle.

11. toteaa, että yhteiskunnan laatutason määrittää laajasti sen kyky luoda samanaikaisesti laadukasta oppimista ja työtä sekä tuottaa uutta näkemyksellistä osaamista. Näin ollen yhteiskunnassamme tarvitaan täysin uudenlaisia työmenetelmiä ja -kulttuureita, tiedon varmentamisen menetelmiä, medialukutaitoa jne.

12. toteaa, että digitalisointi ja globalisaatio ovat nopeasti muuttaneet liiketoimintaprosesseja. OECD:n tutkimukset osoittavat, että tieto- ja viestintäteknikalla on kauaskantoisia vaikutuksia taloudelliseen suorituskyykyyn ja yksittäisten yritysten menestykseen, kun siihen yhdistetään investoiminen osaamiseen, organisatoriset muutokset, innovointi sekä uusien yritysten perustaminen. ⁽³⁾

13. korostaa, että eurooppalaisen digitaalistrategian täytäntöönpanoa ei voi irrottaa siitä kehityksestä ja niistä tarpeellisista toimenpiteistä, joiden kohteena ovat elinikäinen oppiminen ja inhimillinen pääoma. Menestyksen ratkaisevin tekijä on, kuinka hyvin ja kuinka laajalti Euroopassa työyhteisöt ja kansalaistaso, kuten yksilöt ja erilaiset yhteisöt, saadaan aktiivisesti ja motivoituna mukaan luomaan huomattavasti tähänastista innovatiivisempaa ja tuottavampaa Eurooppaa. Onnistuakseen kaikilta osin innovatiivinen ruohonjuuritason toiminta, yrittäjäyys, kasvuhakuiset yritykset ja erityisesti julkisen sektorin, yritysten ja kolmannen sektorin innovatiiviset aloitteet vaativat vahvaa poliittista sitoutumista kaikilla tasoilla (EU, jäsenvaltiot, alue- ja paikallisviranomaiset).

14. korostaa, että valmiudet kiihdyttää innovointiprosesseja sekä ripeä täytäntöönpano vaikuttavat ratkaisevasti menestymiseen verkottuneissa yhteiskunnissa. Tämä vaatii alueiden ja kuntien vertailevan analyysin ja yhteistyön lisäämistä, jotta ne kykenevät vastaamaan kohtaamiinsa haasteisiin innovatiivisilla ratkaisuilla sekä sovittamaan parhaat käytännöt paikallisiin olosuhteisiin ja kulttuureihin.

15. korostaa, että avoimuuden, uudelleen käytettävyyden ja teknologianeutraaliuden olisi oltava ohjaavia periaatteita julkisia palveluita kehitettäessä.

Euroopan täyden potentiaalinen hyödyntäminen

16. korostaa, että Euroopan mahdollisuuksia kehittää ICT-palveluita julkisella ja yksityisellä sektorilla tulee hyödyntää täysimääräisesti ja että alue- ja paikallisviranomaisien palveluita esimerkiksi terveydenhuollon, koulutuksen, yleisen järjestyksen, turvallisuuden ja sosiaalipalveluiden alalla tulee parantaa tieto- ja viestintäteknologian avulla. EU:n tukemat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, joissa on mukana alue- ja paikallisviranomaisia sekä ICT-kehitykseen julkisten ICT-palveluiden alalla keskittyviä pk-yrityksiä, voivat olla erinomainen kulmakivi kasvatettaessa alueellista tietoa ja taitoa EU:n laajuisesti. ⁽⁴⁾

17. muistuttaa, että digitaaliset yhtenäismarkkinat tarjoavat erittäin merkittäviä mahdollisuuksia Euroopan kansalaisille sekä kuluttajina että luovien ja muiden alojen yrittäjinä ja muina tietöalan asiantuntijoina.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin 5. toukokuuta 2010 antama päätöslauselma Euroopan uudesta digitaalisesta asialistasta: 2015.eu <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0133+0+DOC+XML+V0//FI>.

⁽³⁾ OECD, *The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications*.

⁽⁴⁾ CdR 156/2009 fin.

18. kiinnittää huomiota siihen, että eurooppalaisen digitaalistrategian täytäntöönpano vaatii merkittävää asennemuutosta kaikkialla Euroopassa: tarvitaan valmiutta tehdä perinteiset rajat ylittävää ja lokerot murtavaa horisontaalista ja monialaista työtä sekä muuttaa ajattelutapoja yhteistyömyönteisemmiksi. Haluttua vaikutusta ei voida saada aikaan perinteisten kehityshankkeiden avulla, mutta eurooppalaiseen osaamiseen perustuvat laaja-alaiset pioneerihankkeet, joihin kaikki sidosryhmät osallistuvat, tarjoavat keinon tarvittavan muutoksen aikaansaamiseen. Hankkeiden tulosten levitykseen ja hyödyntämiseen paikallistasolla on kiinnitettävä erityistä huomiota.

19. korostaa, että Eurooppa tarvitsee enemmän reaali maailman käyttäjäkeskeistä tutkimusta ja innovointia. Korkeakoulujen ja teollisuuden yhteistyöfoorumina toimivat elävät laboratoriot (*Living Labs*) ovat Euroopan laajuinen käsite, jota tulee kehittää edelleen niin, että loppukäyttäjät osallistuvat toimintaan. Hyvin toimivat palveluprosessit antavat käyttäjille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti tutkimus- ja innovaatiotyöhön ja kannustavat kaikkia sidosryhmiä jatkuvaan oppimiseen. Tämä voi vaikuttaa varsin myönteisesti paikallistason palveluprosessin uudistamiseen ja alueellisen yhteistyön lisäämiseen. Digitaalistrategian täytäntöönpanoon tulisi sisällyttää kannustimia, joilla alue- ja paikallisviranomaiset ja yliopistot saadaan yhteisvoimin kehittämään tarvittavia *Living Labs* -konsepteja.

20. toistaa, että kohtuuhintainen ja laadukas laajakaistayhteys voi lisätä kansalaisten elämänlaatua sekä alue- ja paikallisviranomaisten tarjoamien palvelujen laatua ja auttaa mikroyrityksiä sekä pk-yrityksiä tarjoamaan tuotteitaan markkinoilla. Syrjäisten – ja erityisesti kaikkein syrjäisimpien – alueiden ja yhteisöjen odotetaan hyötyvän merkittävästi laajakaistapalvelujen yleistymisestä ja niiden käyttöönsaannin nopeuttamisesta. ⁽⁵⁾

21. kehottaa kaupungeja ja alueita tekemään yhteistyötä uusien innovatiivisten ratkaisujen edellyttämän kriittisen massan aikaansaamiseksi. EU:n ja jäsenvaltioiden tulisi luoda suotuisat olosuhteet uudentyypisille esikaupallisille hankinnoille ja lisätä siten julkisen sektorin valmiutta uusiin ja radikaaleihin innovaatioihin. Energiatohokkuus ja älykäs liikenne ovat esimerkkejä aloista, joilla paikallisten sovellusten tukeminen edellyttää uutta ja radikaalia kehitystä.

22. huomauttaa rakennetun ympäristön hallinnoinnin ja kaupunkisuunnittelun olevan aloja, jotka vaikuttavat merkittävästi paikallistalouteen ja elinympäristön laatuun. Uusilla tiedonhallinnan kehityssuuntauksilla voi olla erittäin tärkeä rooli pyrittäessä toteuttamaan tavoitteeksi asetettu uusi kunnianhimoinen ilmastojärjestelmä. Rakennuksen tietomallinnusta (*Building Information Modeling*) käytetään yleisesti rakennushankkeiden hallin-

nassa rakennusten fyysisten ja toiminnallisten erityispiirteiden digitaaliseksi esittämiseksi. Kyseinen mallinnus olisi otettava käyttöön myös alue- ja kaupunkisuunnittelussa, jolloin se voisi tarjota aluetta koskevia tietoja sisältävän jaetun tietolähteen, joka muodostaa luotettavan perustan elinkaarianalyysille käyttäjälähtöisten liiketoimintojen kehittämiseksi ja arvoa luovalle päätöksenteolle.

Elinvoimaiset digitaaliset yhtenäismarkkinat

23. korostaa, että digitaaliset yhtenäismarkkinat ovat eurooppalaisen digitaalistrategian kulmakivi. Ne mahdollistavat kasvavien, toimivien ja elinvoimaisten Euroopan laajuisten markkinoiden luomisen laillisten digitaalisten sisältöjen ja online-palveluiden tuottamiselle ja levittämiseksi sekä varmistavat kuluttajien helpon, turvallisen ja joustavan pääsyn digitaalisten sisältöjen ja palveluiden markkinoille.

24. toteaa, että julkisen sektorin tiedon tuominen kaikkien saataville hyödyttää koko yhteiskuntaa. Uusien yhdistettyä avointa tietoa (*linked open data*) hyödyntävien käytänteiden kehittäminen on askel kohti käyttäjäkeskeisiä palveluprosesseja. Etuja voi lisäksi syntyä innovatiivisten palveluiden, uusien liiketoimintamallien ja julkisen sektorin tehokkuuden lisääntymisen muodossa, minkä johdosta komitea suhtautuu myönteisesti julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin uudelleentarkasteluun.

25. suhtautuu myönteisesti Europeana-aloitteeseen (Euroopan verkkokirjasto, -museo ja -arkisto), jonka tarkoituksena on tuoda Euroopan kulttuuri- ja tiedeperintö kaikkien saataville internetiin. ⁽⁶⁾ Euroopan kulttuuriperinnön saatavuus on keskeinen väline, jolla voidaan edistää kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärtämistä, vahvistaa ja yhdistää kansoja monikielisessä ja -kulttuurisessa Euroopassa ja lisätä turismia ja oppimisen kaltaisten alojen taloudellista potentiaalia.

26. kiinnittää huomiota siihen seikkaan, että sähköiseen kaupankäyntiin liittyviä sähköisiä viestejä, erityisesti laskutusta, koskevien yhteisten eurooppalaisten standardien puute on yksi suurimmista toimivien digitaalisten yhtenäismarkkinoiden toteuttamisen teknisistä esteistä.

27. kannattaa ehdotusta tarkistaa sähköisiä allekirjoituksia koskevaa direktiiviä, jotta saataisiin oikeudellinen kehys turvallisten sähköisten todentamisjärjestelmien rajatylittävälle tunnistamiselle ja yhteentoimivuudelle.

⁽⁵⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽⁶⁾ KOM(2009) 440 lopullinen.

28. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen yksinkertaistaa tekijänoikeuksien selvittämistä, hallintaa ja rajatylittävää lisensointia parantamalla (verkko-)oikeuksien hallinnoinnin ohjausta, avoimuutta ja yleiseurooppalaista lisensointia, luomalla oikeudellinen kehys, jolla helpotetaan kulttuuriteosten digitointia ja levittämistä Euroopassa.

29. korostaa, että käyttäjien ja teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeudet on tarpeen saattaa tasapainoon. Teollis- ja tekijänoikeuksien suojelutoimet eivät saisi heikentää käyttäjien oikeuksia käyttää digitaalista sisältöä vapaasti samaan tapaan kuin analogisessa muodossa olevaa sisältöä. Kansalaisten oikeutta käyttää verkkosisältöä tai ilmaista itseään ei myöskään pidä teollis- ja tekijänoikeuksien turvaamisen nimissä rajoittaa sisällön suodattamisella tai verkostoon pääsyn estämisellä.

Yhteentoimivuus ja standardit

30. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen uudistaa ICT-standardien noudattamista koskevia eurooppalaisia sääntöjä siten, että niissä sallitaan tiettyjen ICT-foorumien ja -konsortioiden laatimien standardien käyttäminen, ja toivoo, että komissio antaa näille standardeille alustavan määritelmän, kutsutaanpa niitä sitten avoimiksi standardeiksi tai avoimiksi määritelmiksi.

31. on samaa mieltä siitä, että jäsenvaltioiden tulisi toteuttaa Malmön ja Granadan ministeritason julkilausumissa tehdyt yhteentoimivuutta ja standardointia koskevat sitoumukset erityisesti avointen standardien ja määritelmien osalta.

32. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset tulisi kutsua mukaan toimintaan ja että niiden olisi osallistuttava aktiivisesti laaja-alaiseen yhteistyöhön julkishallintojen yhteentoimivuuden parantamiseksi ja julkisten palvelujen tuottamisen tehostamiseksi. (7)

Luottamus ja turvallisuus

33. korostaa, että uudet osallistavat forumit ja interaktiiviset kehityspalvelut (WEB 2.0 ja uudemmat), joissa käyttäjistä on tullut aktiivisia toimijoita, sisällöntuottajia tai ”tuottajakuluttajia”, tarjoavat ennennäkemättömän tilaisuuden vapauttaa eurooppalaisten luovuus. On olennaista luoda tällaista kehitystä edistävä avoimuuteen ja luottamukseen perustuva ympäristö ja kulttuuri.

34. toteaa, että internetin infrastruktuuria ja siihen liittyviä palveluja toteutettaessa on kiinnitettävä runsaasti huomiota kaikkien tasojen turvallisuusvaatimusten täyttämiseen, jotta varmistetaan mahdollisimman hyvä yksityisyyden ja henkilötietojen suoja. Tässä yhteydessä on tärkeää estää henkilökohtaisten tietojen luvaton jäljittäminen ja profilointi. (8)

35. kehottaa järjestämään koko henkilökunnalle luottamukseen ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä laaja-alaista koulutusta, joka suunnattaisiin etenkin teknisille asiantuntijoille (esimerkiksi verkot, järjestelmät, turvallisuus, yksityisyyden suoja), erilaisia menetelmiä sisältävien turvaprosessien kanssa suoraan työskenteleville sekä innovointiin ja ajanmukaistamiseen yleisesti tai epäsuorasti osallistuvalla henkilökunnalla (esimerkiksi digitaalisen lukutaidon opettajille).

36. korostaa vahvasti sisällöntuottajien vastuuta sekä painottaa voimakkaasti, että laittoman ja haitallisen sisällön torjunnassa ei tule rajoittaa tiedon vapaata liikkuvuutta (Sisällön suodatus, jota monissa jäsenvaltioissa hyödynnetään, karsii myös sellaista sisältöä, jota ei ole tarkoitus suodattaa. Lisäksi sen prosessit eivät yleensä ole avoimia eivätkä vastuullisia.) On luotava keinoja, joilla voidaan suojella erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia käyttäjiä. Samalla on luotava keinot haitallisen aineiston valvontaan ja sen poistamiseen verkosta sen alkulähteellä.

Nopeat ja ultranopeat internetyhteydet

37. muistuttaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli kohtuuhintaisten laajakaistayhteyksien yhdenvertaisen saatavuuden varmistamisessa esimerkiksi alueilla, joilla markkinat eivät toimi, pilottihankkeiden vetämisessä sähköisten palvelujen hyödyntämiseen liittyvän kuilun umpeen kuromiseksi sekä uusien lähestymistapojen kehittämiseksi kansalaislähtöisiä julkisia sähköisiä palveluja varten. (9)

38. ehdottaa, että rahoituksessa ja muissa tukitoimissa edistettäisiin sellaisten avointen laajakaistaverkkojen käyttöönottoa, jotka perustuvat horisontaaliseen verkkoarkkitehtuuriin (*horizontally layered network architecture*) ja liiketoimintamalliin, jossa palveluiden tuottaminen ja fyysinen pääsy verkkoon on erotettu toisistaan. Nykyiset optiset kuituverkot tulisi avata kilpailulle.

39. muistuttaa, että toimiva tietoyhteiskuntainfrastruktuuri tulee taata kaikille kansalaisille riippumatta heidän asuinpaikastaan. Varmatoimiset ja nopeat tietoliikenneyhteydet sekä niitä täydentävät tehokkaat langattomat mobiilipalvelut ovat merkittävässä asemassa edistettäessä alueiden kilpailukykyä, saavutettavuutta ja ihmisten tasavertaisuutta.

40. korostaa olevan tärkeää varmistaa, että syrjäisillä ja harvaan asutuilla alueilla on käytettävissä langattomien laajakaistapalveluiden vaatimia radiotaajuuksia, ja suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen koordinoita taajuuksien käyttöön sovellettavia teknisiä ja sääntelyedellytyksiä ja yhdenmukaistaa taajuusalueiden käyttöä, jotta laitemarkkinoille syntyisi mittakaavaetuja ja kuluttajat voisivat käyttää samoja laitteita ja saada samoja palveluja kaikkialla EU:ssa.

(7) CdR 10/2009 fin.

(8) CdR 247/2009 fin.

(9) CdR 5/2008 fin.

Digitaalisen lukutaidon, osaamisen ja osallisuuden parantaminen

41. tiedostaa käynnissä olevan muutoksen, jossa koulutusjärjestelmää on kehitettävä jopa radikaalisti. Koulutuksen tehtävänä ei ole enää jakaa valtavaa määrää tietoa. Ydin on oppimaan oppiminen eli saada ihmiset parantamaan oppimistaitojaan ja sen avulla itse hankkimaan ja käsittelemään tietoa. Digitaalisella lukutaidolla on tässä keskeinen merkitys.

42. korostaa, että yksi eurooppalaisen digitaalistrategian pää tavoitteista on edistää julkisten tieto- ja sähköisten palveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä. Eurooppalaisen digitaalistrategian olisi edistettävä tieto- ja viestintätekniikan täyttä integroimista koulutusjärjestelmiin. Digitaalinen lukutaito ja tietotekniikkataidot ja -osaaminen vaativat kaikille suunnattuja erityistoimenpiteitä ja tehokasta oppimisympäristöä.

43. katsoo, että luomalla Eurooppaan tietotekniikkataitojen vaihtomekanismeja voidaan saada mukaan ja opettaa uudestaan monia sellaisia kohderyhmiä, joita ei joissain tapauksissa ole juurikaan huomioitu nykyisten kaupallisten tai akateemisten tietotekniikkakurssien tarjonnassa. Tieto- ja viestintätekniikan mahdollistamat joustavat työaikajärjestelyt ja etätyöskentely luovat näille kansalaisryhmille merkittävästi uusia työllistymismahdollisuuksia. Tällaiset aloitteet edellyttävät julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia etenkin siitä syystä, että kaupalliset palvelut ja koulutustarjonta täytyy erityisesti sopeuttaa yksittäisten ryhmien tarpeisiin.

44. korostaa, että väestön ikääntymisen synnyttämään haasteeseen vastaaminen ICT-avusteisten järjestelmällisten ratkaisujen avulla edellyttää Euroopan alue- ja paikallistasoa edustavia edelläkävijöitä. Komitea kehottaa luomaan innovatiivisia ICT-avusteisia malleja, jotta Eurooppa voisi ottaa johtoaseman aktiivisena ikääntymisen edistämisestä digitaalisessa maailmassa.

45. korostaa, että kirjastot ovat edullisia ja tehokkaita keinoja turvata kansalaisille sosiaalisesta asemasta riippumattomat monipuoliset tietopalvelut. Parhaita eurooppalaisia käytäntöjä ovat ne, joissa kirjastoja on kehitetty digitaalisiksi kulttuuri- ja tietopalvelukeskuksiksi ja ne on sijoitettu kansalaisten päivittäisten kulkureittien varrelle esim. kauppakeskuksiin. Näin ollen uusien palveluiden ja digitaalisten tiedotusvälineiden sisältöä ei tule suunnitella ainoastaan taloudellisten kriteerien pohjalta, vaan niitä on kehitettävä yhteiskunnallisten ja kulttuuristen tarpeiden mukaan.

46. korostaa, että tehokas toimeenpano edellyttää sen tosiasian huomioon ottamista, että kulttuuriteollisuus ja luovien alojen teollisuus toimittavat sisältöjä tieto- ja viestintätekniologioille ja edistävät näin osaltaan niiden kehittymistä. Digitaalistrategialla on ratkaiseva rooli näiden alojen potentiaalın täysimääräisessä hyödyntämisessä sekä turvallisten ja yhtenäisten sisämarkkinoiden luomisessa kulttuuri- ja luovien alojen sisällöille ja verkkopalveluille. Jotta eurooppalaista kulttuuriperintöä voitaisiin hyödyntää entistä paremmin, sen digitalisointia on edistettävä aktiivisesti.

ICT:n yhteiskunnalliset hyödyt EU:ssa

47. suosittelee kiinnittämään ICT-avusteisten järjestelmien ja menetelmien kehittämiseen erittäin paljon huomiota todellisen elämän prosesseihin liittyvän tutkimus- ja kehitystyön tulosten levittämiseksi ja käyttöönottamiseksi. Hyvä esimerkki tämän tyyppisestä toiminnasta on kilpailukyvyn ja innovoinnin ohjelma (*Competitiveness and Innovation Programme, CIP*), joka tarjoaa erinomaiset puitteet tulevien internetsovellusten levittämiseksi. Kilpailukyvyn ja innovoinnin ohjelmaa tulisi tehostaa myöntämällä huomattavaa lisärahoitusta alue- ja paikallistason onnistuneiden hankkeiden tulosten levittämiseen ja soveltamiseen.

48. näkee tärkeäksi digitaalitekniikan menetelmien hyödyntämisen kansalaisten osallisuutta edistävänä keinona. Alue- ja paikallistasolla tulisi luoda esimerkiksi sellaisia digitaalisia keskustelu- ja työskentely-ympäristöjä, joissa kansalaiset voisivat osallistua heitä lähellä olevien arkielämän palvelujen kehittämiseen.

49. korostaa, että eurooppalaisella digitaalistrategialla on valtavat edellytykset kannustaa alueita ja kuntia omien palvelu- ja tuotantoprosessiensa uudistamiseen eurooppalaisena yhteistyönä. Alueiden ja kuntien eri puolilla Eurooppaa tulisi uudistaa omia rakenteitaan, toimintatapojaan ja prosessejaan vertailun perusteella ja yhteistyössä keskenään sekä yliopistojen ja yritysten kanssa. EU-tason yhteistyöllä ja rahoituksella mahdollistetaan myös tähänastista paljon rohkeampi riskinotto. EU:n tulee omaksua uusi käytäntö, jossa määrätietoisesti investoidaan siihen, että jotkut ovat edelläkävijöitä ja toimivat tutkijoina, kokeilijoina ja vastuunkantajina kehittäen kaikkien käyttöön tulevaisuuden uusia ratkaisuja.

50. painottaa voimakkaasti, että sekä julkisen että yksityisen sektorin palveluprosesseja on tärkeää tarkistaa, jotta voidaan hyötyä ICT-pohjaisten prosessien uudelleensuunnittelusta. Sähköisen laskutuksen ja sähköisen tunnistamisen nopeuttaminen vaatii edelläkävijöitä, yhteistyötä ja standardointia.

Tutkimus ja innovointi

51. korostaa Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) merkitystä ja tunnustaa, että sen aihealueet – tulevaisuuden tieto- ja viestintäyhteiskunta, ilmastonmuutos ja kestävä energia – ovat EU 2020 -strategian kannalta keskeisiä. EIT:llä voi olla käytännöllistä vaikutusta alue- ja paikallistasolla kehitettäessä ja edistettäessä alueellisen ja paikallisen innovatiivisuuden uusia käsitteitä ja käytäntöjä. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että osa alue- ja paikallisviranomaisista on valmiita investoimaan riittävästi oman alueensa kehittämiseen, jotta siitä tulisi EIT:n ja elävien laboratorioiden toiminnan testialusta, jossa eri kansalaisryhmät ja yhteisöt tuovat toimintaan aktiivisen käyttäjälähtöisen kehityspanoksen.

52. toteaa, että jopa pienet alue- ja paikallistasolla toimivat laitokset pystyvät tuottamaan maailmanlaajuisia mielenkiintoa herättävää tietoa rajatuilla erikoisaloilla, eritoten silloin, kun ne ovat mukana globaaleissa verkostoissa ja tekevät yhteistyötä tietopohjaisten liikeyritysten kanssa. ⁽¹⁰⁾

53. rohkaisee komissiota kehittämään edelleen käsitteitä osaamiskolmio (*Knowledge Triangle*) ja elävät laboratoriot (*Living Labs*), jotka korostavat eri toimien synergiaa ja ovat olennaisessa osassa todellisen elämän haasteiden ja ongelmien ratkaisemisessa ja joihin alueellinen ulottuvuus nivoutuu luontevasti.

54. vahvistaa alue- ja paikallisviranomaisten olevan halukkaita edistämään yhä aktiivisemmassa roolissa tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikan soveltamista käytäntöön. Edellytys tälle on kuitenkin, että kautta koko EU:n ohjelma- ja projektitoiminnan siirrytään käytäntöön, jossa keskeisiksi rahoituskriteereiksi otetaan projektin aihepiiriä koskevan olemassa olevan korkeatasoisen yleisen tiedon kartoitus ja tehokas käyttö.

55. ehdottaa, että korkeakoulujen ja elinkeinoelämän eturivin kehityshankkeista saatavat innovointia tukevat kokemukset sovelletaan entistä tehokkaammin käytäntöön, jotta voidaan vahvistaa tietualan ammattilaisten tarvittavaa laajaa osaamisperustaa kaikkialla Euroopassa.

Digitaalistrategian kansainväliset näkökohdat

56. on samaa mieltä tarpeesta edistää internetin hallinnon kansainvälistämistä ja maailmanlaajuisia yhteistyötä internetin vakauden ylläpitämiseksi monenvälisyyteen perustuvassa mallissa ja tukee yhdessä komission kanssa Internet Governance Forumien toiminnan jatkamista myös vuoden 2010 jälkeen.

Toteutus ja hallinnointi

57. katsoo, että koska alueiden komitea on alue- ja paikallisviranomaisten edustaja ja sillä on kiinteät yhteydet viimeisimpään kehitykseen ja hyviin digitaalikäytänteisiin, sillä tulisi olla proaktiivinen rooli eurooppalaisen digitaalistrategian hallintoyksikössä (esimerkiksi asiantuntijaryhmissä ja vuotuisessa digitaalistrategian yleiskokouksessa). Alue- ja paikallistoimijoille ja myös niitä edustaville järjestöille tulee antaa näkyvä ja vahva rooli.

58. toteaa, että digitaalistrategia on ratkaisevassa roolissa myös muiden lippulaivahankkeiden onnistumiselle. Tätä varten on yli pääosasto- ja ohjelmarajojen menevää yhteistyötä lisättävä merkittävästi ja digitaalistrategian toteuttamiseen on ohjattava rahoitusta erityisesti jo olemassa olevien ohjelmien kautta.

Bryssel 6. lokakuuta 2010

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO

⁽¹⁰⁾ CdR 247/2009 fin.